

Oulu2026
Euroopan kulttuuri-
pääkaupunki

Meri-Toppilan päiväkot

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2026-2029

SIVISTYS- JA
KULTTUURIPALVELUT

OULU

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman lähtökohtia

Tässä suunnitelmassa kuvataan Meri-Toppilan päiväkodin tasa-arvon ja yhdenvertaisuustilanteen suunnittelua ja selvitystä sekä asetetaan kehittämiskohteita ja toimenpiteitä vuosille 2026-2029.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelua määrittelee kaksi lakia:

- Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986)
- Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014)

Sekä tasa-arvo että yhdenvertaisuus ovat perusoikeuksia ja tarkoittavat samaa asiaa: syrjimättömyyttä ja tasavertaisia mahdollisuuksia ihmisen eri ominaisuuksista huolimatta.

Tasa-arvolla tarkoitetaan kaikkien sukupuolten yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia sekä vallan ja resurssien tasapuolista jakautumista. Suomessa tasa-arvolailla ehkäistään sukupuoleen, sukupuolen ilmaisuun tai sukupuoli-identiteettiin perustuvaa syrjintää ja edistetään sukupuolten tasa-arvoa. Varhaiskasvatuksessa tasa-arvo tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että sukupuoli ei aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan.

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan kaikkien ihmisten samanarvoisuutta riippumatta heidän iästään, kielestä, kansalaisuudesta, uskonnosta tai vakaumuksesta, mielipiteestä, vammasta, terveydentilasta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Varhaiskasvatuksessa yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, ettei ihmisten eri ominaisuudet aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan.

(Opetushallitus, Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.)

Suunnittelu ja selvitys

Varhaiskasvatusyksikkömme tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilannetta on kartoitettu ja selvitetty keväällä 2026. Työntekijät perehtyivät tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden käsitteisiin ja kävivät keskustelua aiheesta omissa ryhmissä. Kävimme läpi myös tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden korttipakan, joissa oli keskustelua herättäviä kysymyksiä aiheeseen liittyen. Ideat ja kehitysehdotukset jokaisesta ryhmästä koottiin yhteen opettajien palaverissa.

Yhteisen keskustelun ja edellisen suunnitelman arvioinnin pohjalta valitsimme kehittämiskohteeksi leikin. Leikki on lapselle ominainen tapa toimia ja sen kautta on luonnollista lähestyä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden teemaa lasten kanssa. Pohdimme sitä, kuinka tukea yhdenvertaisesti jokaisen lapsen leikkiin osallistumista ja miten lapsia voisi rohkaista entistä monipuolisemmin erilaisiin leikkeihin. Haluamme kehittää myös puhetta tukevien kommunikointimenetelmien käyttöä leikeissä. Kiinnitämme jatkossa tarkempaa huomiota materiaalien ja lelujen moninaisuuteen, jotta kaikille lapsille löytyisi samaistumiskohteita. Lisäämme toimintaan lasten mielenkiinnonkohteista nousevia projekteja ja ryhmäytymistä tukevia leikkejä sekä tuemme lasten kaveritaitoja.

Otimme huoltajat mukaan suunnitteluun tekemällä kyselyn, jossa selvitettiin heidän näkemyksiä päiväkotimme yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyvissä asioissa. Kysely toteutettiin paperisena versiona ja se jaettiin koteihin täytettäväksi. Kysymykset liittyivät mm. yhdenvertaiseen kohtaamiseen, tiedonsaantiin, turvalliseen ilmapiiriin ja sukupuolinormeihin. Huoltajilla oli mahdollisuus vastata myös avoimeen kysymykseen, miten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta voisi päiväkodissa kehittää. Kyselyssä selvitettiin myös huoltajien ja lasten kokemuksia leikistä. Lapset saivat osallistua kyselyyn piirtämällä mieluisia leikkejä tai leluja.

Huoltajille tehdyn kyselyn perusteella tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät asiat toteutuvat pääsääntöisesti hyvin yksikössämme. Yhdeksi kehityskohteeksi kyselyssä nousi sukupuolinormien vähentäminen. Kyselyn mukaan huoltajat olivat jonkin verran havainneet päiväkodissa lasten keskinäistä sukupuolittunutta puhetta ja he pitivät tärkeänä, että lapsia kannustetaan valitsemaan leikkejä omien kiinnostuksenkohteiden, ei sukupuolinormien mukaan. Kyselyn mukaan leikeille voisi varata vielä enemmän aikaa.

Seuraavaan taulukkoon on koottu yksikköemme tavoitteet ja toimenpiteet kaudelle 2026-2027.

Teema	Tavoite	Kehittämistoimenpiteet	Aikataulu ja vastuuhenkilöt	Arviointi
Leikki	- Kaikki lapset pääsevät osallisiksi leikkiin - Lasten leikki- ja kaveritaitojen kehittyminen - Leikkien monipuolistuminen, jotta lapset saavat erilaisia kokemuksia ja samaistumiskohteita - Sukupuolistereotyypioiden purkaminen lasten leikeissä ja ohjaamisessa	- Työntekijät perehtyvät tuettuun leikkiin - Havainnoidaan leikkiä ja kartoitetaan lasten mielenkiinnon kohteita - Säännöllinen tuettu pienryhmäleikki (vuorottelu, auttaminen, jakaminen, rohkaisu eri leikkeihin ja rooleihin) - Muodostetaan joustavia pienryhmiä leikkeihin - Kootaan ryhmissä kiertävät leikkikassit erilaisilla teemoilla (sisältää kuvatuen leikkiin, materiaalissa huomioitu moninaisuus) - Lisätään ryhmäytymistä tukevia leikkejä - Lasten sukupuolittuneeseen puheeseen kiinnitetään huomiota (esim. tyttöjen/poikien leikit/värit..) ja mallinnetaan niitä tasa-arvon näkökulman suuntaan - Työntekijät kiinnittävät huomiota mahdolliseen sukupuolittuneeseen puheeseen ohjaamisessa - Mahdollisiin kiusaamis- ja syrjintätilanteisiin puututaan Pisarapuuttumisen mallilla ikätason mukaisesti	Toteutus syksy 2026 – kevät 2027. Toteutuksesta vastaavat kaikki ryhmien työntekijät. Väliarviointi ryhmissä joulukuussa 2026. Arviointi keväällä 2027. Arvioinnin jälkeen jatketaan samoja tavoitteita tai asetetaan uudet tavoitteet kaudelle 2027-2028. Vastuuhenkilöinä toimivat ryhmien opettajat.	

Lähteet ja materiaalit

- Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Opetushallitus, <https://www.oph.fi/fi/opettajat-ja-kasvattajat/toiminnallinen-tasa-arvo-ja-yhdenvertaisuussuunnitelma>. Luettu 17.5.2026.
- Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Opetushallitus, <https://www.oph.fi/fi/opettajat-ja-kasvattajat/kasitteet>. Luettu 10.4.2026.
- Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden korttipakka. Tasa-arvoinen varhaiskasvatus. <https://tasa-arvoinenvarhaiskasvatus.fi/> Luettu 10.4.2026.

Teema	Tavoite	Kehittämistoimenpiteet (2022-2025)	Aikataulu ja vastuuhenkilöt	Arviointi (kevät 2026)
Lasten osallisuus	Myönteinen ja turvallinen oppimisympäristö	- Toimimme pienryhmissä - Puutumme lasten keskinäisiin eriarvoistaviin toimintatapoihin ja kielenkäyttöön - Noudatamme säännöllistä, kuvin tuettua päivärytmiä - Hyväksymme lasten tunteet ja harjoittelemme tunteiden tunnistamista ja nimeämistä (arjen tilanteet, kuvat, tunnetaitokirjat, Pienin askelin tunnetaitomateriaali ja Turvataito- ja kehotunnekasvatuksen opetusmateriaali)	Toteutus syksy 2022 – kevät 2026. Toteutuksesta vastaavat kaikki ryhmien työntekijät. Arviointi keväällä 2026. Vastuuhenkilöinä toimivat ryhmien opettajat.	- Pienryhmätoiminta toteutunut säännöllisesti - Eriarvoistavaan kielenkäyttöön ja toimintatapoihin puututtu aktiivisesti, voisi vielä tarkemmin käydä ryhmissä läpi Pisarapuuttumisen mallin - Yhden kauden ollut käytössä Pienin askelin - tunnetaitomateriaali. Myöhemmin käyttöön tullut turvataito- ja kehotunnekasvatuksen opetusmateriaali - Alle 3-vuotiaiden ryhmässä tunteita tunnistettu ja nimetty kirjojen/kuvien kautta ja arjen tilanteissa - Lasten ja huoltajien henkilökohtaista vastaanottamista tuettu työtehtäväsuunnittelulla - Kuvat ja tukiviittomat ovat olleet aktiivisessa käytössä, kuvitettu päivärytmi esillä seinällä - Lasten vahvuuksia on havainnoitu ja kirjattu varhaiskasvatussuunnitelmiin - Ryhmän säännöt tai ”kivan kaverin toimintamalli” kuvitettuna esillä - Jokaisessa ryhmässä lapsia on kannustettu omatoimisuuteen arjessa ja mahdollistettu heille onnistumisen kokemuksia aikuisen avulla - Leikki- ja kaveritaidot kaipaa enemmän tukea - Tulevana syksynä voisi lisätä toimintaan enemmän ryhmäytymistä tukevia leikkejä - Jatkossa voisi suunnitella enemmän lasten mielenkiinnon kohteista lähteviä projekteja
	Yhteisöllisyys ja ryhmään kuuluminen	- Vastaanotamme lapset ja vanhemmat aamuisin henkilökohtaisesti - Laadimme lasten kanssa yhdessä ryhmän säännöt, jossa korostuu turvallisuus, toisten kunnioitus ja huomioiminen - Järjestämme ryhmäytymistä tukevia leikkejä ja toimintaa		
	Lapsen ainutlaatuisuus ja kuulluksi tuleminen	- Tunnistamme lasten vahvuuksia - Käytämme toiminnassa puhetta tukevia menetelmiä (kuvat, tukiviittomat) - Kannustamme lapsia monipuoliseen toimintaan sukupuolesta riippumatta (esimerkiksi leikit, liikunta ja värien käyttö)		
	Pedagoginen toiminta	- Toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon lasten mielenkiinnon kohteet, esimerkiksi erilaiset projektit - Kannustamme omatoimisuuteen ja annamme lasten oppia itse tekemällä ja kokeilemalla		
	Leikki ja kaverisuhteet	- Muodostamme erilaisia leikkiryhmiä - Tuemme kaveritaitojen opettelua		

	Tavoite	Kehittämistoimenpiteet (2022-2025)	Aikataulu ja vastuuhenkilöt	Arviointi (kevät 2026)
Huoltajien osallisuus	- Kehittää huoltajien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön yhteistyötä - Mahdollistaa vanhempien osallistuminen toiminnan suunnitteluun ja arviointiin	- Käymme varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmakeskustelut huoltajien ja lapsen kanssa - Tarjoamme vanhemmille Lapset Puheeksi -keskusteluja - Pyydämme palautetta toiminnastamme (esimerkiksi kyselyt) - Kutsumme vanhempia katsomaan lasten esityksiä tai osallistumaan toiminnallisiin tapahtumiin - Oppilashuoltoryhmään vanhempien edustus 1–2 henkilöä - Vanhempainillat	Toteutus syksy 2022 – kevät 2026. Toteutuksesta vastaa kaikki ryhmän työntekijät. Arviointi keväällä 2026. Vastuuhenkilöinä toimivat ryhmien opettajat.	- Huoltajia osallistavat käytännön kehittämistoimenpiteet toteutuneet pääsääntöisesti hyvin - Varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmakeskustelut toteutuneet huoltajien kanssa ja lapsi osallistunut ikätason mukaan -> lasten oma-arvioinnissa olisi voinut hyödyntää aktiivisemmin KeSy-menetelmää - Lapset Puheeksi -keskusteluja on tarjottu uusille perheille ja tarpeen mukaan - Huoltajilta on pyydetty palautetta vasukeskusteluissa ja erilaisten tapahtumien yhteydessä - Toiminnallisia tapahtumia kehitetty (mm. vanhempainilta, kevätjuhlat, pihatapahtumat) - Lasten huoltajat ovat osallistuneet oppilashuoltoryhmän toimintaan vaihtelevasti